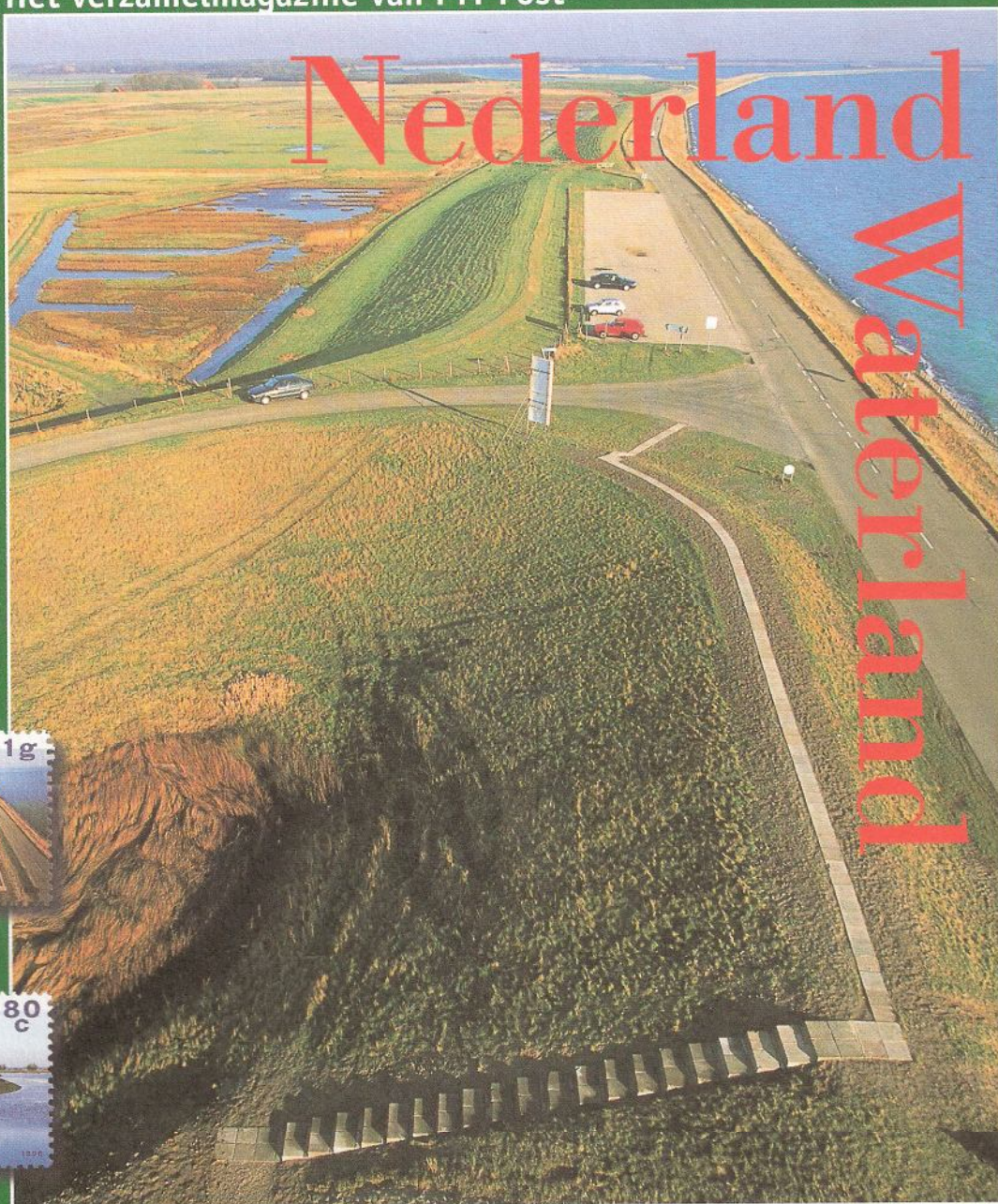

Collect

Het verzamelmagazine van PTT Post

Nederland Waterland

Nieuwe postzegels

Ouderenpostzegels
Brieven aan de
Toekomst
100 jaar RABO-bank
Hockey
FC Knudde
Nederland Waterland
500 jaar Friesland

GOUDEN DUKAAT

De Euro uit vroeger tijden

PORTRET VAN EEN VERZAMELAAR

een 'wereldreis' 80 meter boven de zeespiegel

Ontdek de Far Øer

De Far Øer is een eilandengroep tussen IJsland en de Shetland Eilanden. De eilanden zijn bedekt met een prachtig groen tapijt van mos, waar de gevlekte orchidee, scholekster en papegaaiduiker zich uitstekend thuis voelen. Het is dan ook geen verrassing dat de schitterende natuur van deze eilandengroep vaak wordt afgebeeld op de de postzegels. Ontdek de Far Øer en kijk op pagina 28 voor de prachtige postzegels van deze eilandengroep.

Collect

Introductie

Nederland Waterland.

Vanaf het prille begin hebben Nederlanders een speciale relatie met water. En zoals bij elke relatie, is die onderhevig aan stemmingen. Opgewekt en uitgelaten als we een heerlijk stukje zwemmen of varen. Verslagen als ons huis onder water loopt. Maar door die speciale band met het water hebben we ook veel kennis en kunde opgebouwd.

Kennis en kunde die ons steeds beter helpt ons te beschermen tegen de minder positieve kanten van water en die ons bovendien internationale faam bezorgt.

Veel lees- en verzamelplezier.

Marijke van Moll

Marijke van Moll, Directeur PTT Post Filatelie

Colofon

Collect® nr. 16 / zomer 1998

Collect is een uitgave van PTT Post Filatelie
Redactie Collect, Postbus 6900, 2001 JB Haarlem.
Adreswijzigingen, bestellingen en abonnementen: PTT Post,
de Verzamelservice, Postbus 30051, 9700 RN Groningen.
Telefoon: (050)586 12 34. Telefax: (050)586 31 11.

Uitgever: ©PTT Post BV

Redactie en productie: Basis Media, Amsterdam
hoofdredactie: Wim Swart;
eindredactie: Carla Person;
art-direction: Robert Bendijk;
vormgeving: Joost Pieter de Jong;
projectmanagement: Eric Dijkshoorn.

Aan dit nummer werkten mee: Boudewijn Büch, Puzzelbureau
Ruud Gosse, Sarah Saarberg, Hans Schaafsma en Henk Zorn.

Fotografie: Geert Rijvers, Iwein Maassen, Arjan Jochems, e.a.

Alle aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt.
De producent heeft er naar gestreefd de auteursrechten van
de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen.
Degenen die menen nog zekere rechten te kunnen doen gelden,
wordt verzocht zich tot de producent te wenden.

Collect wordt kosteloos toegezonden aan vaste klanten van
de Verzamelservice van PTT Post.

Losse verkoopprijs: f 2,95.

ISSN 1381-0561

Zoekt u een postzegelhandel of postzegelvereniging in uw omgeving? Schrijf of bel naar:

- Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaren (N.V.P.H.), Weteringkade 45, 2515 AL Den Haag, tel. (070) 347 38 49, fax (070) 3222487.
- Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen (N.B.F.V.), bezoekadres: Zeelantlaan 11, Utrecht, tel. (030) 289 42 90, fax: (030) 280 01 28; postadres: Postbus 4034, 3502 HA Utrecht.

Inhoud

- 4 **Nederland sinds mensengeheugenis waterland**
Het gevecht tegen en vòòr water
- 6 **Nieuwe postzegeluitgiften**
Postzegelemisssies tot en met 9 juni 1998
- 8 **Gouden Dukaat was tijd ver vooruit**
Van klompje goud tot euro
- 10 **Nieuwe muntuitgiften**
Gouden dukaat & euro
- 11 **Puzzel**
Win een Gouden Dukaat!
- 12 **Column Boudewijn Büch**
- 13 **Actueel**
Het laatste nieuws van de Verzamelservice van PTT Post
- 14 **Rinus Perquin, een verwoed verzamelaar:**
'Het wordt steeds mooier, maar komt nooit af!'
- 17 **Service-informatie**
- 18 t/m 33 **Shop Pagina's**
- 36 **Collection**
Speciaal voor u geselecteerde artikelen

Coverfoto: Jannes Linders

Vechten tegen water

Eeuwenlang hadden de bewoners die de lage landen bij de zee bevolkten de grootste moeite het hoofd boven water te houden. Uit oude geschriften blijkt, dat monniken al omstreeks het jaar 1200 voortdurend in de weer waren om zichzelf en andere bewoners tegen het wassende water te beschermen. Zo raakten onze voorouders al heel vroeg bedreven in de aanleg van dijkjes, het graven van sloten en het ophogen van terpen waar ze een veilig heenkomen zochten als het water het land weer eens overspoelde.

Tekst: Henk Zorn
(Met dank aan het
Directoraat-Generaal
Rijkswaterstaat)
Fotografie:
Arjan Jochems
en Iwein Maassen

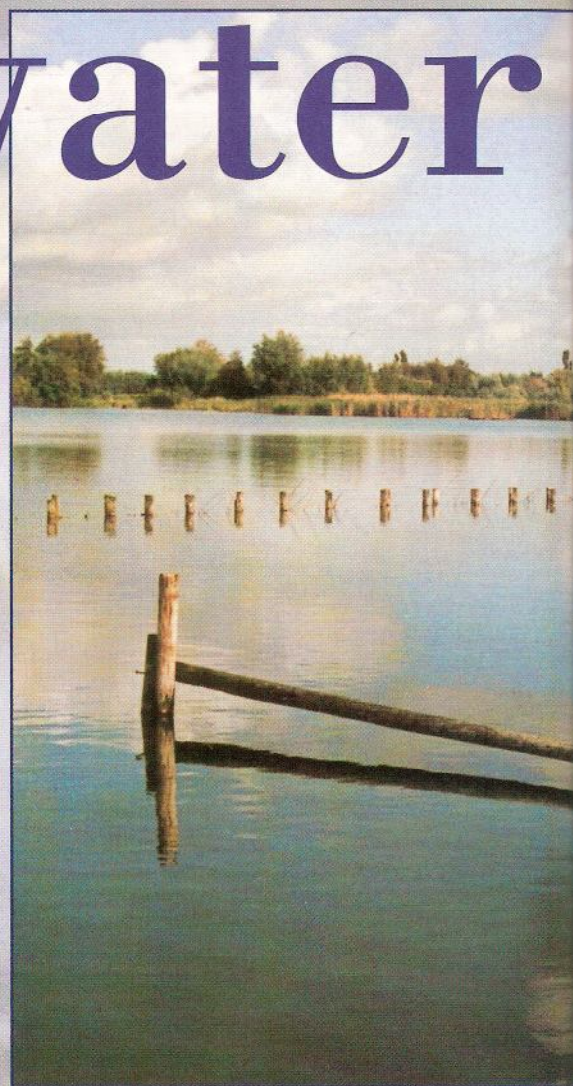
Regelmatig werd de bevolking geteisterd door het geweld van de zee of door overstromingen van rivieren. Zo zaaide de Sint-Elisabethsvloed van Grote Waard bij Broek en Wieldrecht dood en verderf in de nacht van 17 en 18 november van het jaar 1421. Tijdens een zware Noordwester storm was niets en niemand tegen de storm bestand. De zwakke dijken die de naam 'dijk' nauwelijks verdienden, braken door en in een oogwenk stond een enorm gebied onder water. De Sint-Elisabethsvloed luidde overigens het ontstaan in van de Biesbosch, het prachtige water- en natuurgebied dat wordt omsloten door het eiland van Dordrecht, de Beneden-Merwede, de Amer en het Land van Altena.

Op leven en dood

Waar het gevecht tegen het water eeuwenlang gebaseerd was op een individuele strijd op leven en dood, verloopt diezelfde strijd de laatste twee eeuwen gestructureerder. Zo was tot ver in de 18e eeuw de zorg om en voor het water de taak van regionale

Ing. Nijhuis (l) en ir. Hallie van Rijkswaterstaat zorgen voor 'droge' voeten.

polder- en dijkcolleges. De gewestelijke Staten bemoeiden zich alleen met de algemene regelgeving en het oplossen van conflicten. Meestal werd op basis van economische motieven overgegaan tot de aanleg van dijken, vaarwegen en havens. 'Het water kwam en nam, aan zee en langs de rivieren. Maar vandaag de dag is er niet alleen sprake van 'vechten tegen het water', maar ook en vooral 'werken met water', concludeert ing. Alwin Nijhuis van Rijkswaterstaat, de organisatie die op 24 mei van dit jaar 200 jaar bestaat. 'Wij zorgen voor droge voeten, schoon water en voor goede en veilige (vaar)wegen.'

Deltaplan

Onder supervisie van Rijkswaterstaat zijn talloze grote en kleine projecten gerealiseerd: van Afsluitdijk, de drooglegging van een aantal polders tot en met sluizen en stuwen in de grote rivieren. Vanaf 1937 werd een begin gemaakt met het

en werken met

Deltaplan. Het ging daarbij met name om de beveiliging tegen toekomstige overstromingen. Na de stormvloed van februari 1953 werd het Deltaplan versneld uitgevoerd. Als eerste werd in 1958 een beweegbare stormvloedkering in de Hollandse IJssel, bij Krimpen, in gebruik genomen. Als voorlopig laatste bouwwerk werd vorig jaar de stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg gerealiseerd.

Waterbeheer

Toch is waterbeheer veel meer dan beveiliging tegen overstromingen. In feite gaat het om uiteenlopende onderwerpen: van de winning van drinkwater, watersport, visserij en het vervoer over water tot en met natuur en recreatie. Alle belangen, zowel nationaal als internationaal, worden daarbij zorgvuldig op elkaar afgestemd, waardoor aan 's lands kust- en rivierbeheer handen en voeten wordt gegeven. Hoe zinvol waterbeheer kan zijn, wordt maar al te vaak bewezen. Een recent voorbeeld is het water-

bouwkundige project De Kerf bij het plaatsje Schoorl. Daar is een opening in de duinen gegraven, om drie tot vier keer per jaar (bij extreem hoogwater) zeewater door te laten, zonder daarbij de veiligheid aan te tasten. Dat zeewater is noodzakelijk voor een goede natuurontwikkeling.

Een veilig en goed bewoonbaar land blijft ook in de toekomst van groot belang. Vandaar dat de overheid besloot - na de wateroverlast in februari 1995 - het 'Deltaplan Grote Rivieren' uit te voeren. Dat biedt onder meer perspectief voor natuurontwikkeling en recreatie. Gebieden langs de grote rivieren en achter de duinen, zoals het Veerse Meer, zijn intussen uitgegroeid tot internationale bezienswaardigheden van formaat.

Het zijn maar een paar voorbeelden van hoe de strijd tegen het water ook een positieve wending heeft gekregen: het water krijgt vandaag de dag ook de ruimte en speelt een belangrijke rol bij recreatie en natuurontwikkeling.

Nieuwe postz

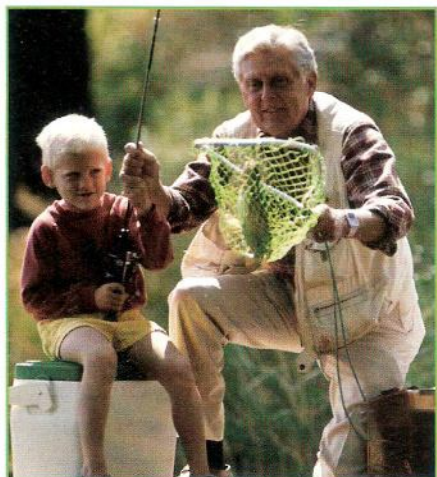

Ouderenpostzegels

21 april 1998

Het thema van 1998: "Ouderen en zorg" is niet zomaar gekozen. Een leven lang zorg is wat wij allemaal wensen. En vooral ouder worden en weten dat anderen naar je omkijken en je helpen waar het nodig is. Gelukkig bestaan er organisaties die zich volledig inzetten voor het welzijn van ouderen. Het Fonds Zomerpostzegels draagt dit soort initiatieven een warm hart toe en organiseert de verkoop van ouderenpostzegels en kaarten met een groot aantal vrijwilligers. Deze ouderen-postzegelactie stelt steeds meer ouderen in staat hun leven zo aangenaam en zo zelfstandig mogelijk te kunnen leiden.

De ontwerpers Ron Faas en Tirso Francs: door middel van kleurgebruik en typografie wordt het thema 'zorg' op de postzegels duidelijk uitgebeeld in drie vormen; opstaan in het openbaar voor ouderen, een snoepje van oma of boodschappen meenemen voor de buurvrouw, die niet meer goed ter been is. Ouderenzorg begint met die kleine dingen.

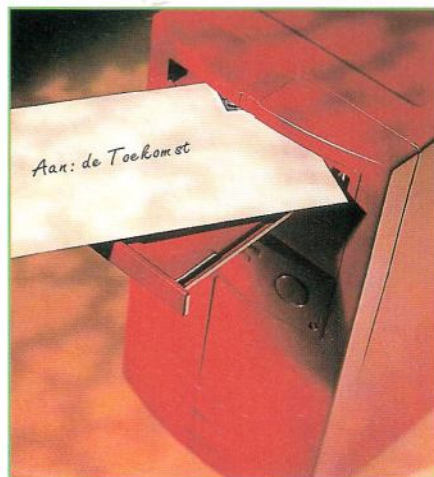

Brieven aan de Toekomst

8 mei 1998

PTT Post is hoofdsponsor van het bijzondere project 'Brieven aan de Toekomst'. Het project is een gezamenlijk initiatief van de drie belangrijkste volkskunde-instellingen in Nederland: Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur, het P.J. Meertens Instituut en het Nederlands Openluchtmuseum. Op 15 mei 1998 zal aan alle Nederlanders worden gevraagd een brief te schrijven aan de toekomst en verslag te doen van alle activiteiten en belevenissen van die dag. Uit alle brieven tezamen zal het nageslacht een indruk krijgen van het doen en laten van de voorouders anno 1998.

Het onbekende en avontuurlijke van 'Brieven aan de Toekomst' hebben Linda van Deursen en Armand Mevis geïnspireerd tot het ontwerp: 'omdat wij niet weten wie later de brieven gaan lezen, hebben wij brieven laten wegwaaien in de wind. Net als ballonnen die opgelaten worden naar een onbekende bestemming. De hoeveelheid brieven op de postzegel moet een stimulans zijn voor iedereen om een brief te schrijven'.

Sport postzegels

19 mei 1998

PTT Post heeft vanwege het WK-voetbal en het 25-jarig bestaan van de bekende strip FC Knudde gekozen voor een zegel over voetbal. In 1973 publiceerde de ontwerper van de postzegel, Toon van Driel, zijn eerste FC Knudde-strip in het Algemeen Dagblad. De FC Knudde-zegel kan gebruikt worden op allerlei post.

19 mei 1998

De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (126.000 leden) viert dit jaar zijn honderd-jarig bestaan. Hockey is een familiesport van wedstrijd- tot recreatief niveau. De ontwerpers Put en Pjotr de Jong hebben zich daarom bij het ontwerp voor de zegel vooral laten leiden door het sociale karakter van de hockeysport. De gebruikte krantenopmaak verbinden de historische- en nieuwsaarde van het 100-jarig bestaan. Als hoogtepunt van de jubileumactiviteiten start op 20 mei de World Cup Hockey in Utrecht, een wereldkampioenschap voor 12 dames- en herenteams in één evenement. Een primeur in de internationale hockeygeschiedenis.

egeluitgiften

100 jaar Rabobank

19 mei 1998

Eind vorige eeuw werden in Nederland de eerste Raiffeisen- en Boerenleenbanken opgericht. Met deze bundeling van krachten wilde men voorzien in de mogelijkheid om leningen af te geven aan klanten tegen een redelijke prijs. Opereerden de banken van oudsher als zelfstandige ondernemingen, in 1972 zijn beide organisaties gefuseerd tot de Rabobank Nederland. Het honderdjarig bestaan van deze bankorganisatie was voor PTT Post een goede aanleiding om er een postzegel aan te wijden. Momenteel is de Coöperatieve Rabobankorganisatie een brede financiële dienstverlener en één van de spelers op nationale en internationale markten. De basis wordt nog steeds gevormd door de zelfstandige, lokale Rabobanken, die midden in de samenleving staan.

Mensen zijn een belangrijk onderdeel van een bank. Zij maken dan ook deel uit van de postzegel die Gerard Unger heeft ontworpen. Een klein waardepapieretje dat zowel het geld van de bank als de waarde van de postzegel vertegenwoordigt.

Nederland Waterland

9 juni 1998

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Rijkswaterstaat gaan de twee postzegels van de serie Nederland Waterland over het thema beschermen tegen hoogwater. Beschermen tegen hoogwater is eeuwenlang synoniem geweest aan het bouwen en onderhouden van waterkeringen. Na de recente hoogwaterstanden van 1993 en 1995 is Nederland flink met de neus op de feiten gedrukt. Duurzame hoogwaterbescherming is meer dan dijkversterking alleen. De wateren hebben meer ruimte nodig. In het jaar 2000 zijn alle primaire waterkeringen in Nederland op de vereiste sterkte gebracht. De grootste uitdaging voor de grote rivieren (Rijn en Maas) is het handhaven van de veiligheid in combinatie met behoud van landschappelijke en cultuurhistorische waarden, het bevorderen van de scheepvaartfunctie en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Op de postzegels heeft fotograaf en ontwerper Jannes Linders treffend de bescherming tegen zout- en zoetwater verbeeld.

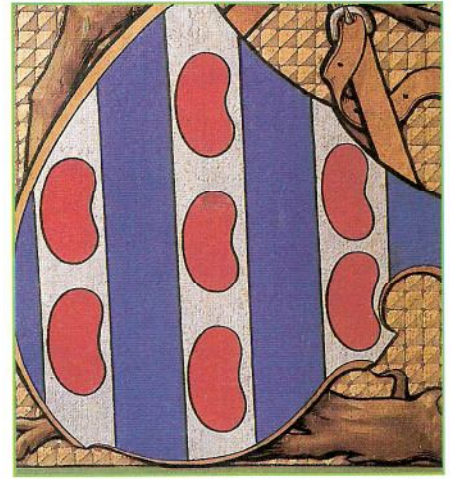

Friesland 500 jaar

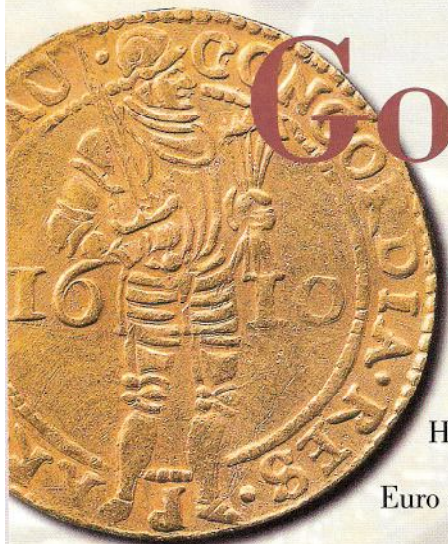
9 juni 1998

Het thema van deze speciale zegel is 500 jaar centraal bestuur in Friesland. Het fundament hiertoe werd in 1498 gelegd door Albrecht, hertog van Saksen. Albrecht stelde een Hoge Raad in (het hoogste en gerechtelijke orgaan), de Staten van Friesland en een omvangrijk ambtenarenapparaat. E.e.a. betekende ingrijpende bestuurlijke en sociale veranderingen, maar ook nieuwe mogelijkheden voor economische ontplooiing. De Friezen lieten zich uiteindelijk een kleine eeuw lang deze 'vreemde heren' welgevallen. In 1581 eigenden de Staten van Friesland zich de soevereiniteit toe. Friesland was weer van de Friezen, overigens met behoud van de nieuwe bestuursinstrumenten.

Deze zegel, een ontwerp van Jaap van Triest, toont een kaart uit de zakatlas van de cartograaf Zacharias Heyns, waaruit de historische samenstelling van Friesland goed te zien is. De kleuren en het blauw gemarkeerde water zijn naar de originele kaart. Heyns legde het meest westelijke deel van het Nederlands-Duitse Friese kustland op kaart vast.

Gouden Dukaar was tijd ver vooruit

Het zal niet lang meer duren of de Euro doet z'n intrede. Een betaalmiddel waarmee men op grote, internationale schaal zal kunnen betalen. Als onze voorvaderen uit de 16de eeuw het monetaire geharrewar van deze tijd hadden kunnen aanschouwen, hadden ze ons vast hard uitgelachen. Het idee is immers al eeuwen oud.

door Sarah Saarberg.
Met dank aan
Albert Scheffers, conservator Nederlands Muntmuseum in Utrecht.

Tijdens de economische bloei in de 12de en 13de eeuw ontstond er behoefte aan een munt met een hogere waarde. In het centraal gelegen Italië, waar de economie in die tijd hoogtij vierde, werd de basis van de gouden dukaar gelegd. De stad Florence begon vanaf 1252 met het slaan van de florenus. Florenus komt uit het Latijn, en is een afgeleide van de naam voor het stadssymbool van Florence, de lelie. In onze streken heette de florenus gulden (het *f*-teken herinnert ons daaraan), genoemd naar het materiaal waaruit deze munten werden vervaardigd. In Venetië ontstond in diezelfde tijd de zecchino, afgeleid van *zecca*, dat muntbedrijf betekent. In de volksmond werd echter de zecchino 'ducato d'oro' (gouden hertogelijke munt) genoemd, als tegenhanger van de al bestaande ducato d'argento (zilveren hertogelijke munt). Later is alleen het woord dukaar voor de gouden munt overgebleven. De gouden dukaar uit Venetië werd niet alleen in grote delen van de Westerse wereld gebruikt, maar ook op grote schaal geïmiteerd. Bijvoorbeeld in Hongarije, waar een ijdele koning zichzelf liet afbeelden als een

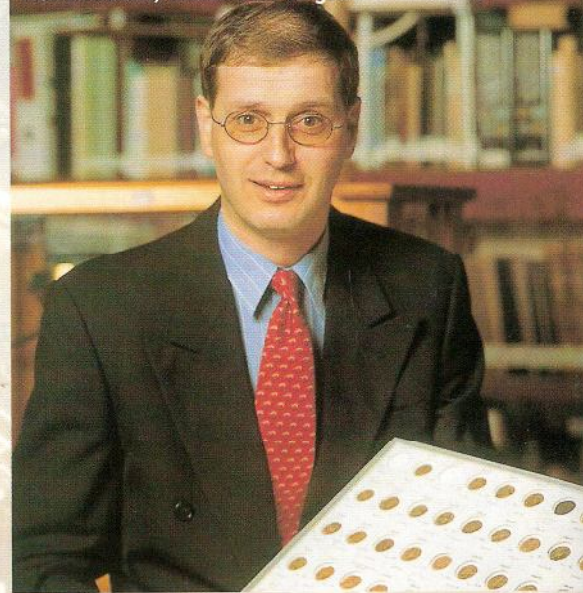
Omstreeks 1600 werden met deze muntstempels de gouden ducaten geslagen.

ridder in een harnas. Dit harnas zien we later bij de Nederlandse gouden dukaar terugkomen.

De Nederlandse dukaar

Na de tachtigjarige oorlog, toen de nieuwe Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden ontstond, werd in ons land tevens een nieuw muntstelsel ingevoerd. De belangrijkste muntstukken, zoals de Hongaarse dukaar, werden hierin opgenomen. In diezelfde tijd begon men in diverse munthuizen met het aanmunten van Nederlandse ducaten. Hiervoor werd een ontwerp gemaakt, waar iedereen zich in

Albert Scheffers, conservator van het Nederlands Muntmuseum, waakt over de gouden ducaten.

of meer aan moest houden. Op de voorzijde kwam naar Hongaars voorbeeld de staande ridder terug. Omdat Nederland nog geen koningshuis kende, was zo'n anonieme figuur een veilige keuze. Alle munthuizen sloegen de ducaten naar dit voorbeeld. Qua gehalte en gewicht lagen de munten heel dicht bij elkaar. De waarde werd bepaald op ruim vijf gulden, wat een enorm bedrag was in die tijd.

Betrouwbare Hollanders

Van de 17de tot in de 19de eeuw gold de Nederlandse gouden dukaar als een ijzersterk betaalmiddel, vergelijkbaar met de Amerikaanse dollar van nu.

De bloeiende internationale handel van de Nederlanders verspreidde de munt over de hele wereld. De populariteit van de munt was mede te danken aan de als zeer gedegen bekend staande controle op de muntproductie in ons land. Internationaal circuleerden er lijsten waarop alle officieel erkende munten omschreven en afgebeeld stonden. De beeldenaar van de munt werd in de loop der jaren slechts in detail gewijzigd, om het wijdverbreide gebruik van de gouden dukaat niet te schaden. Maar zelfs die gedetailleerde wijzigingen konden nog problemen opleveren. Zo kreeg de controledienst in de 18de eeuw een brief van een Nederlandse gezant uit Turkije, waarin hij opheldering vroeg over de dukaten uit West-Friesland. Ze werden door de Turkse handelaren niet meer geaccepteerd. Wat bleek? Met de nieuwe muntmeester kwam er ook een nieuw, minuscuul klein muntmeesterstekentje op de dukaat. En zo'n afwijking, hoe klein ook, werd door de Turken niet vertrouwd.

Weegschaal en toetssteen

Naast alle officieel erkende gouden dukaten bestonden er ook veel vervalsingen. Maar een goed handelaar liet zich niet beetnemen. Behalve zijn handelswaar, behoorden ook een weegschaaltje en een toetssteen tot zijn vaste bagage. De weegschaal controleerde het gewicht en door met een dukaat een streepje over de harde toetssteen te trekken en dit vervolgens met een vloeistof te overgieten, werd middels een soort chemisch proefje het gehalte gecontroleerd of vergeleken.

De beeldenaar van de Nederlandse dukaat is in grote lijnen nu al ruim 400 jaar ongewijzigd. Natuurlijk is er in detail wel het een en ander veranderd, maar de man met het harnas bepaald nog steeds het gezicht van de gouden dukaat. De Nederlandse gouden dukaat raakte met de invoering van het girale betalingsverkeer als betaalmiddel voor de internationale handel, uit zwang. Sinds 1985 worden er echter jaarlijks Nederlandse gouden dukaten geslagen voor de verzamelaar.

Een belangrijk deel van de handelaar zijn bagage: de weegschaal en de toetssteen waarmee het goudgehalte van de dukaat werd gecontroleerd.

De grondstof voor de huidige gouden dukaten: baren goud met een gehalte van 99,999.

Klompje goud

De internationale handel maakte in de 16de eeuw gebruik van een klein aantal overal aanvaarde munten. Elke munt stond voor de waarde van het metaal. Was een munt gemaakt van bijna puur goud met een gewicht van 3,5 gram, dan mocht de munt zich een gouden dukaat noemen. In principe was dat goed geregeld: wie een dukaat tot een klompje goud zou slaan, had immers nog steeds dezelfde waarde in handen.

Is uw interesse gewekt?

U kunt nog veel meer zien in Het Nederlands Muntmuseum, Leidseweg 90, 3531 BG Utrecht. Open op werkdagen van 10.00 - 16.00 uur. Speciale weekendopenstelling op zaterdag 13 juni 1998 in verband met de zesde 'Dag van de Munt'. De toegang is gratis.

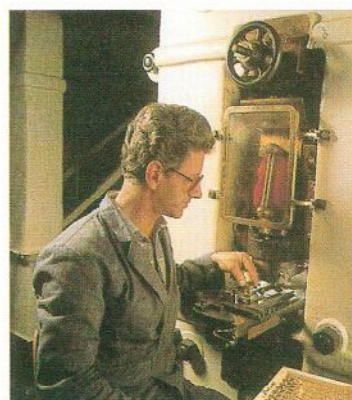
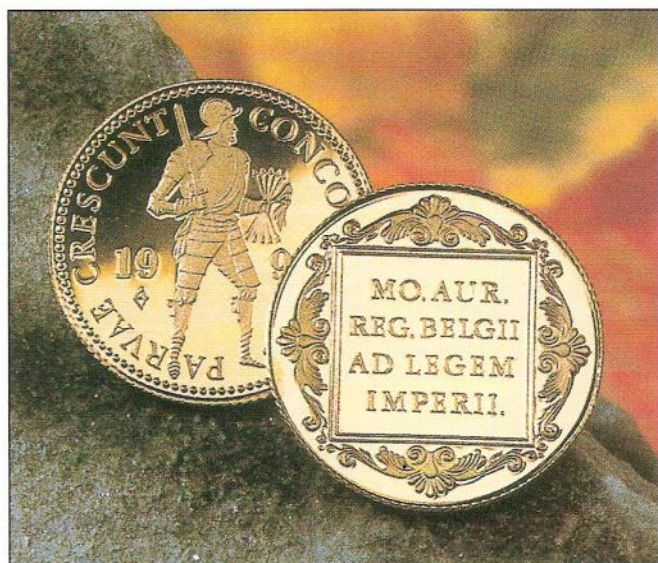
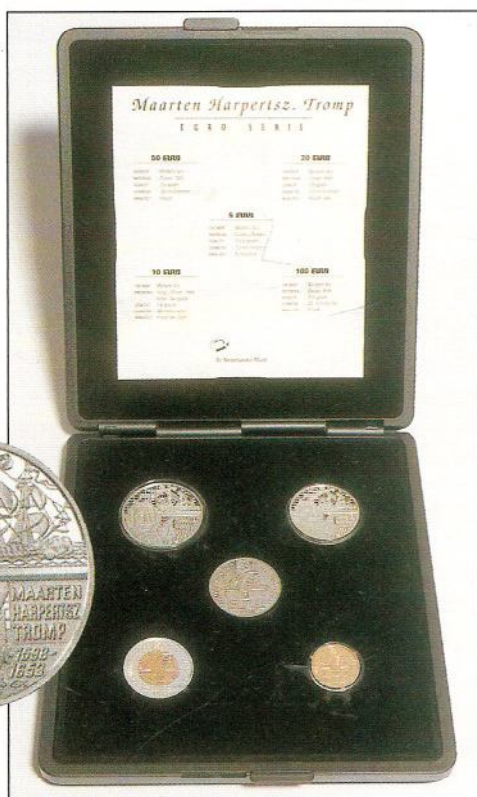

Nieuwe muntuitgiften

Euro-serie Maarten Tromp

Met ingang van het jaar 2002 worden euromunten en bankbiljetten ingevoerd. Voorlopig bestaat de euro echter nog niet als een wettig betaalmiddel. Niettemin heeft De Nederlandse Munt besloten om te starten met euro-uitgiften, die het karakter van herdenkingspenningen hebben. 'Een aardige manier om alvast aan de euro te wennen en tegelijkertijd gedenkwaardige thema's onder de aandacht van een groot publiek te brengen', aldus muntmeester Chris van Draanen. In april heeft De Nederlandse Munt een serie euro's uitgebracht waarin Maarten Harpertsz. Tromp (1598 - 1653) centraal staat. Als opperbevelhebber van de zeemacht stond Maarten Harpertsz. Tromp in 1639 aan de basis van een der belangrijkste wapenfeiten uit de gehele zeege-schiedenis: de overwinning op de Spaanse Armada.

Gouden dukaat 1998

Reeds jarenlang is de gouden dukaat een geliefde verzamelersmunt en wordt sinds 1989 jaarlijks uitgegeven in een hoogwaardige proefkwaliteit. In april 1998 is dan ook weer een gouden dukaat verschenen.

De muntslag van gouden dukaten is nog steeds een heel bijzonder proces. Om

beschadiging van de delicate kabelrand te voorkomen kunnen ze niet - zoals andere munten - in een muntring worden geslagen. De slagkracht van de muntpers mag niet te hoog zijn, want bij teveel druk dijt het relatief zachte gouden plaatje teveel uit, waardoor de munt niet meer de vereiste diameter heeft. De subtiele muntslag vindt plaats op een Vulkanpers uit de vorige eeuw, die qua perskracht bij uitstek geschikt is voor de dukatenproductie. Na diverse grondige inspecties wordt elke dukaat die aan de technische specificaties voldoet én het kwaliteitspredikaat 'proof' verdient in een beschermende capsule geplaatst en in een luxe doosje verpakt. Het eindresultaat is een prachtmunt met klassieke allure, die bij De Nederlandse Munt met eerbied voor traditie wordt vervaardigd en door vele verzamelaars hoog wordt gewaardeerd.

Maak kans op een Gouden Dukaat

PUZZEL

kruiswoordraadsel

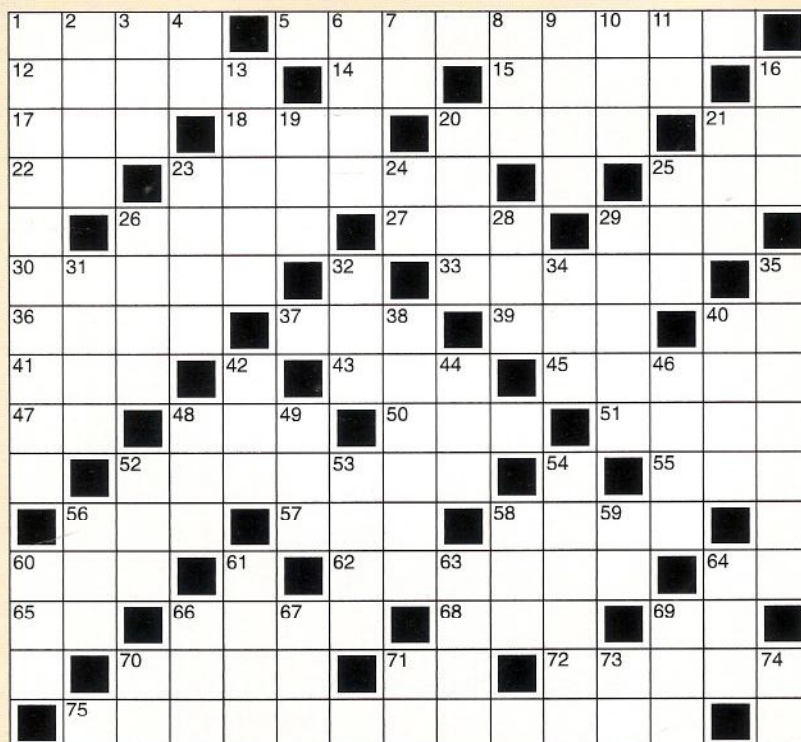
Van links naar rechts:

1 Europese rivier - 5 water bij Groningen en Friesland - 12 plaats in Noord-Brabant - 14 rondhout - 15 ontkenning - 17 Oostenrijkse shilling - 18 liefkozing - 20 zwemvogel - 21 persoonlijk voornaamwoord - 22 stoomschip - 23 gegraven waterweg - 25 aanwijzend voornaamwoord - 26 snaarinstrument - 27 vruch-
tennat - 29 noodsein - 30 bijwoord - 33 Europese taal - 36 denkbeeld - 37 lichaam - 39 biljartstok - 40 Kuinre (thuishaven) - 41 klein vertrek - 43 bovenste dakrand - 45 vrolijk en bekoorlijk - 47 inhoudsmaat - 48 vis - 50 ongebonden - 51 nauw - 52 Europese rivier - 55 bedeesd - 56 afgemat - 57 gesloten - 58 windrichting - 60 recht stuk van een vaart - 62 muziekgezelschap - 64 rund - 65 dun - 66 Europeaan - 68 titel - 69 bijwoord - 70 Oudgermaans schriftteken - 71 voorzetsel - 72 schande - 75 gronden tussen dijk en zomerka-
den van een rivier.

Van boven naar beneden:

1 plaats in Limburg - 2 medicus - 3 grote bijl - 4 selenium - 6 zangstuk - 7 vrouwelijke titel - 8 ik - 9 naar beneden - 10 duw - 11 voeg-
woord - 13 schoeisel - 16 groot water - 19 persbureau - 20 slag - 21 veronderstelling - 23 losplaats van schepen - 24 spil - 25 computer
besturingssysteem - 26 ongeschonden - 28 puistje - 29 waterkering - 31 nobel - 32 Europese rivier - 34 sterk ijzerhoudende grond - 35 zonder energie - 38 brochure - 40 kort,
hard geluid - 42 uitroep van afkeer - 44 her-
kauwer - 46 openbare betrekking - 48 tennis-
term - 49 Europeaan - 52 kledingstuk - 53 salaris - 54 sater - 56 dwaas - 58 dom persoon - 59 heilige - 60 vermogend - 61 aanwijzend
voornaamwoord - 63 koortswerend middel - 64 vreemde munt - 66 licht slaapje - 67 voeg-
woord - 69 telwoord - 70 het Romeinse impe-
rium - 71 dierengeluid - 73 neon - 74 reeks.

Zet de letters uit de vakjes met corresponde-
rende nummers over naar het oplossingsbalkje
en u leest de oplossing van deze puzzel.
Schrijf de oplossing op een briefkaart en stuur
deze vóór 1 augustus 1998 naar: Puzzel
Collect, Postbus 8500, 2001 LS Haarlem.

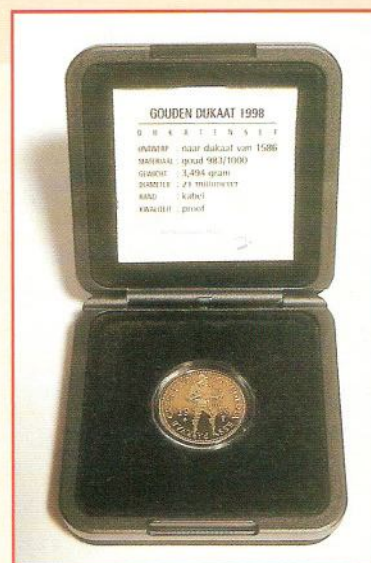

43	31	25	67	74	13	24	9	66

5	17	57	11	60	37	46	73	7

Puzzelprijs:

Als u de juiste op-
lossing weet, maakt
u kans op één van de
vijf schitterende gou-
den dukaten 1998,
ter waarde van f 185,-
De dukaten die wor-
den verloot onder de
goede inzenders, zijn
verpakt in een luxe
presentatiecassette.

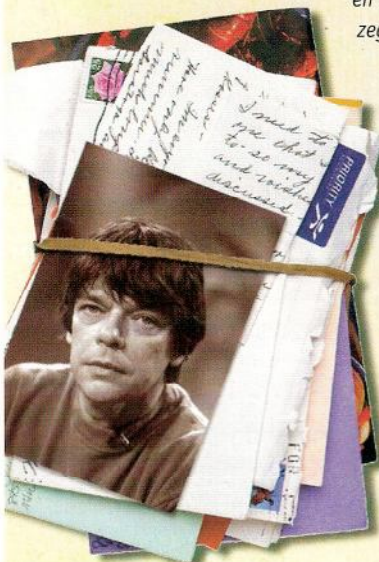
Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijzen worden niet in geld uitgekeerd.
De prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht. De prijs is beschikbaar gesteld door de Nederlandse Munt.

Dat de 'de rode' maar vooral 'de blauwe' Mauritius-postzegel uit 1847 bestaan, is een zegen voor de postzegelhandel en de filatelie. De zegels brengen miljoenen guldens op en ik heb naar deze uiterst zeldzame stukjes papier op een goed bewaakte expositie wel eens verlekkerd staan kijken. Dat Mauritius als eiland zo bekend is geworden, komt door twee zaken. De eerste reden van bekendheid is dat er ooit een leuke, inmiddels uitgestorven vogel woonde (de dodo), de tweede reden wordt gevormd door die twee extreem zeldzame postzegeltjes die formeel 'the 1d. red and the 2d. blue Post Office issues' heten. Vanwege de dodo en die twee frankeerzegeltjes is er een enorme literatuur over het eiland Mauritius ontstaan en bijna alle postzegelkundige studies over Mauritius zijn meer dan prachtig. Waarom al die boeken zo prachtig zijn, komt omdat ze geschreven zijn door postzegelkenners en -liefhebbers en dat zijn nu eenmaal erg nauwkeurige, zeer nauwgezette en uiterst ijverige mensen. Ik ken weinig genres in de (wetenschappelijke) literatuur waar vaak zo saai, maar in elk geval zo volstrekt - af en toe zelfs dwangmatig - feitelijk wordt geschreven. Schrijvende filatelisten zijn waarachtige geleerden die het liefst geen foutjes op de vierkante centimeter maken. Ik verzamel boeken over eilanden en elke lezer zal dus begrijpen dat ik een fors plankje met filatelistische studies over het eiland Mauritius (en het filatelistisch nog spannender bij-eiland St. Rodrigues) bezit. En zo heb ik veel meer plankjes thuis. Op mijn plankje over het eiland St. Helena ontbrak al jaren Edward Hibberts 'St. Helena Postal history and stamps' (1979). Ik kon het maar nergens krijgen en dus was ik dolgelukkig toen ik het onlangs in een boekhandel in Kaapstad (Zuid-Afrika) voor, omgerekend, 160 gulden aantrof. Ik weet dat ik het boek het komende jaar nu drie keer voor een tientje krijg aangeboden en dat ik het van tien mensen 'zo cadeau!' had kunnen krijgen, maar zo gaat het altijd. Als je een bepaald boek zoekt, is het nergens te vinden en wanneer je het dan eindelijk hebt kunnen bemachtigen, kom je het opeens vier keer tegen. Hibberts boek over St. Helena is een uitstekend boek. Het houdt zich bezig met heerlijke zaken als 'de Boerenpost' op het eiland (tijdens de Boerenoorlog werden

Zuid-Afrikaanse 'Boeren' verbannen naar deze eenzame plek) en het eigenaardige feit dat er zo weinig Napoleonpostzegels op het eiland zijn uitgegeven (zoals bekend verbleef Napoleon noodgedwongen van 1815 tot 1821 op St. Helena). Het aardigste van mijn boek zijn de streepjes die een eerdere lezer er met potlood in heeft gezet. In het algemeen verafschuw ik mensen die knoeien en aantekeningen maken in een boek, maar deze keer vond ik het niet erg en betaalde ik met veel plezier de 160 gulden voor het boek. Ik had namelijk gezien dat het boek eerder eigendom was geweest van een van de grootste postzegelverzamelaars ter wereld en in elk geval de grootste St. Helenapostzegelverzamelaar die de wereld tot nu toe gekend heeft. Het boek staat vol met eigenhandige aantekeningen van deze grote filatelist. Zijn verzameling St. Helena was compleet; ik bezit slechts een paar zielige zegeltjes van het eiland, maar ik weet nu wat er te koop is en dat ik St. Helena vanwege gebrek aan geld nooit compleet zal kunnen krijgen.

Actueel

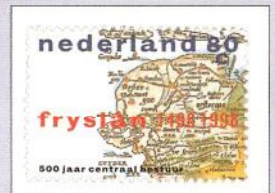
Verzamelaars van de Far Øer, opgelet!

U weet natuurlijk dat PTT Post de postzegels van het schitterende Scandinavische eilandennrijk Faroer aanbiedt. Meer informatie over deze zegels vindt u op pagina 28. Voor de verzamelaars die geïnteresseerd zijn in de postale historie en meer algemene wetenswaardigheden van de Faroer verwijzen wij naar de speciale vereniging '238'. Dit getal was vroeger de stempelcode van Torshavn, de hoofdstad van Faroer. Zij is gevestigd in Engeland en hebben leden verspreid over de hele wereld. De vereniging geeft een clubblad uit in de Engelse taal, met zeer leeswaardige artikelen over de historie van Faroer. Meer informatie over de '238' vereniging kunt u opvragen via onderstaand adres:

Faroe Island Study Circle
Norman Hudson
28 Enfield Road, Ellesmere Port
South Wirral L65 8BY, England

Reproductie voor trouwe klanten

Bij deze Collect vindt u een reproductie van de postzegel '500 jaar Friesland'. Een cadeau voor alle trouwe klanten van de Verzamelservice. Op de reproductie is o.a. een uitsnede te zien van de landkaart die cartograaf Zacharias Heyns in 1598 vervaardigde. Naast deze reproductie is er ook een bijzondere zeefdruk gemaakt in een oplage van 500 exemplaren. De ontwerper van de postzegel, Jaap van Triest, heeft deze prachtige zeefdruk genummerd en gesigneerd. Deze unieke zeefdruk is te koop bij de Verzamelservice voor slechts f 75,00 (Zie pagina 36). De bestellingen voor deze gesigneerde zeefdruk zullen in volgorde van binnenkomst worden verwerkt!

Binnenkort in Collect

In de volgende Collect onder andere aandacht voor de postzegeluitgiften:

7 juli : Cultuur
1 september: Verrassing,
Gouden Koets

Collect

Gouden Koets

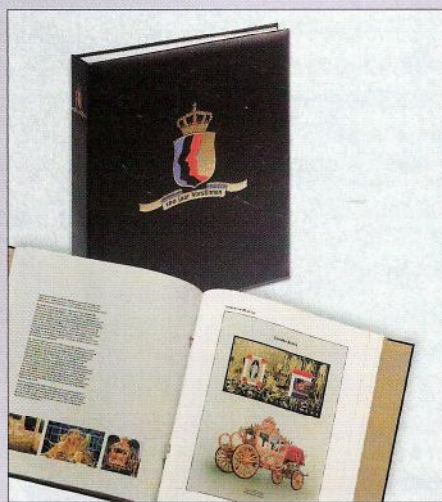

Herinneringsmapje Koningin Beatrix 60 jaar

In de vorige Collect bestond de mogelijkheid om het herinneringsmapje te bestellen dat ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van Koningin Beatrix is uitgegeven. Door de enorme vraag heeft PTT Post besloten de verkrijgbaarheid van dit mapje te verlengen tot 1 september. Mocht u dus nog geen gelegenheid hebben gehad dit mapje te bestellen, grijp dan nu uw kans! Zie voor meer informatie pagina 26.

Bijzonder album '100 jaar Vorstinnen'

Dit jaar is het precies honderd jaar geleden dat Wilhelmina op jeugdige leeftijd Koningin der Nederlanden werd. Zij werd in 1948 opgevolgd door Juliana. Sinds 1980 geeft Koningin Beatrix inhoud aan het koninginnenschap. De afgelopen eeuw zijn aan deze drie vorstinnen aardig wat postzegels gewijd. Reden voor DAVO en PTT Post om een bijzonder album te ontwikkelen rondom de postzegels van deze drie vor-

stinnen. U leest meer over dit bijzondere album in de brochure bij deze Collect.

Gewijzigde verpakking

Vanaf de uitgifte van de ouderenpostzegels op 21 april 1998 worden de verzamelproducten postzegelmapje, ECU BRIEF en TELEBRIEF in een gewijzigde omslag verpakt. De folie is een speciaal ontwikkeld milieu neutraal polyethyleen. Deze verpakking is daardoor milieuvriendelijker dan de voorheen gebruikte PVC-omslag. De kwaliteit van de producten blijft gewaarborgd, de formaten zullen niet veranderen en de folie biedt evenveel bescherming als de voorheen gebruikte plastic hoesjes.

Een postzegelvereniging iets voor u?

Van oudsher zijn postzegelverzamelaars in Nederland goed georganiseerd. Elke plaats van een beetje omvang heeft wel een eigen postzegelvereniging. In de grote steden zijn er zelfs vaak meer. Wat biedt nu zo'n vereniging? Uiteraard bepaalt het plaatselijke bestuur wat er in die vereniging wordt georganiseerd. Over het algemeen bestaan de activiteiten uit het maandelijks organiseren van een postzegelavond waar onderling kan worden geruild. Soms wordt er een spreker van stal gehaald of een dialoog gehouden. De meeste verenigingen houden ook een kleine postzegelverveiling, dat voor veel verzamelaars heel interessant kan zijn om hun collectie met oudere zegels aan te vullen. Over het algemeen bent u op een verenigingsveiling vaak de helft goedkoper uit dan in een postzegelwinkel. Daarbij organiseert elke vereniging het zogenaamde 'rondzendverkeer'. Dit betekent dat u thuis een aantal boekjes met postzegels ontvangt waaruit u de zegels kunt kopen die u wilt hebben. U maakt het betreffende bedrag over per bank of giro, en geeft de boekjes door aan de volgende verzamelaar op de lijst. Natuurlijk zijn er nog veel meer voordelen met het lidmaatschap te behalen, maar belangrijk is dat u in een vereniging in contact komt met collega-verzamelaars, waardoor u voor uw collectie op ideeën komt en goedkoop uw collectie kunt aanvullen!

Meer informatie over de postzegelvereniging bij u in de buurt kunt u aanvragen bij de Nederlandse Bond van Filatelisten Verenigingen (NBFV), Zeelantlaan 11, 3526 AK Utrecht. Telefoon: 030 - 2894290, fax.: 030 - 2800128.

Extra postzegeluitgifte

Op 29 juni geeft PTT Post twee postzegels van 80 cent uit ter gelegenheid van de splitsing van KPN in de TNT Post Groep (logistiek en distributie) en KPN Telecom (telecommunicatie). Meer over deze postzegel leest u in de volgende Collect.

Klanten die eens per half jaar de postzegels krijgen toegezonden, ontvangen bovenstaande postzegels in de winter van 1998/1999.

De innerlijke rust van een verwoed verzamelaar...

Bijna zijn hele leven bewaarde Rinus Perquin postzegels voor vrienden en kennissen, totdat hij drie jaar terug de waarde ontdekte van de zegels in zijn restantenboekje.

Er bleken bijna complete series in te zitten. Daar moest hij natuurlijk wat mee doen.

Tekst: Hans Schaafsma

Is dat op Hoogte 80? De taxichauffeur schakelt terug om de zoveelste helling te nemen en kijkt me aan als ik niet meteen antwoord. We passeren een helblauwe trolleybus. Ik vertel hem dat dit mijn eerste bezoek aan Arnhem is. Hij wijst me prompt op een plein met een keur aan café's en restaurants; de Hommelsche markt. 'Als je wilt stappen dan moet je daar zijn.' Even later komen we langs het oude voetbalstadion dat er nu eenzaam en verlaten bij ligt omdat thuisploeg Vitesse het ingehuurd heeft voor het gloednieuwe Gelredome. Als ik uitstap, sta ik voor een fris helblauw geschilderde flat. Ik bel aan en wordt binnengelaten door Rinus Perquin. 'Hoogte 80?' roept hij, 'omdat we hier 80 meter boven de zeespiegel zitten.' Met een kop koffie in de hand bekijk ik het familiewapen aan de muur dat blauwbloed in de familie Perquin veronderstelt. Er hangt ook een bewijs van lidmaatschap aan de muur, van de Vereniging van Poorters, opgericht in 1983 ter ere van het 750-jarig bestaan van Arnhem. Rinus Perquin is een gezellige man van een jaar of vijftig. Hij vertelt me dat hij zeventien jaar geleden op moest houden met werken vanwege zijn epilepsie. Maar het gaat eigenlijk steeds beter. Volgens Rinus is dit mede te danken aan het verzamelen. Het geeft hem een enorme rust.

Van bewaren naar verzamelen

'Als kind bewaarde ik postzegels voor kennissen van mijn ouders in Haarlem. Dat was nog in de tijd dat mensen elkaar Gruyterzegels toestuonden om de treinreis te kunnen betalen. Als ik er nu op terugkijk, werd toen voor het eerst mijn interesse gewekt voor postzegels. Ik bewaarde de dubbelen altijd in een restantenboekje, zoals ik dat noemde, en dat begon aardig uit te puilen.'

Toch duurde het nog tot 1995 voordat Rinus Perquin echt bevangen werd door het verzamelvirus. 'Ik las in de krant een advertentie van een postzegel- en muntenverzamelaar. Met zoveel dubbele postzegels op voorraad, wilde ik daar toch eens wat van maken. Ik reisde af naar Rheden en kreeg voor het eerst een zegel van 12,5 cent onder ogen, uitgebracht vanwege de trouwerij van Juliana en Bernard. Die man had zoveel postzegels, ineens had ik de mogelijkheid om hele series compleet te maken. Ik kon het dan ook niet laten om het een en ander bij hem te kopen. Eenmaal weer thuis heb ik meteen de rollen omgedraaid. Mijn vrienden en familie mochten nu voor mij postzegels gaan bewaren.' Een nichtje die als tolk stages loopt in het buitenland, opende de Chinese markt voor hem. We buigen we ons over het uiteraard rode verzamelalbum, en turen met de koppen tegen elkaar door de loep naar een serie ter ere van het zoveel-jarig bestaan van het Gele Leger uit 1952, zien erg veel oorlogstuig en wereldbollen, en hebben zo onze twijfels over de Chinezen.

De Euro's zijn laatste aanwinst

Niet zonder trots vertelt Rinus dat zijn neefje in de selectie van het Nederlands Handbalteam speelt en de hele wereld rondreist. 'Hij neemt altijd wat voor me mee.' Rinus laat me een Kroatische 55 Kuna munt zien, want hij spaart ook munten. Dan de muntcollecties uit Argentinië, uit Israël, Canada, het voormalige Tsjecho-Slowakije, Chili en

Ook munten en penningen verzamelen?

Rinus Perquin: 'Verzamelen geeft innerlijke rust.'

Veel postzegelverzamelaars verzamelen ook munten. De Verzamel-service van PTT Post biedt u daarom de mogelijkheid om ook munten via de Verzamel-service te verzamelen. In elke Collect vindt u op pagina 32 en 33 het assortiment van munten en penningen van de Nederlandse Munt. U kunt de munten bestellen door middel van de bestelkaart achterin dit nummer van Collect. Het is ook mogelijk om op enkele producten een abonnement te nemen zie hiervoor de bestelkaart achterin deze Collect.

landen waarvan ik het bestaan niet eens weet. Maar ook een Unie Daalder van de Unie van Utrecht, een oorlogsmunt uit '42, die hij bij bouwwerkzaamheden zo op straat vond of de laatste vijftiggulden munt die pas vorige maand uitgekomen is. Zijn laatste aanwinst is een cassette met de nieuwe gouden en zilveren Euro's. Het zijn de eersten van een nieuwe serie, die hij ongetwijfeld ook zal gaan uitbreiden.

Rinus slaat nu het ene na het andere boek met postzegels en munten open. We reizen van de Amerikaanse Luchtvaartpionier William T. Piper van 43 dollarcent, naar de Nederlands-Indiëserie, om van de Olympische Spelen van '64 in Tokyo via een Pakistaanse zegel uit te komen op de 100ste sterfdag van Karl Marx, onder de Peruaanse Nuevo Sol.

'Je weet dat het nooit af komt'

'Wat is dat nou die fascinatie?' vraag ik lichtelijk gegeneerd. Maar Rinus Perquin geeft me een heel duidelijk antwoord. 'Alles wat erbij komt, maakt de verzameling mooier en tegelijkertijd weet je dat het nooit afkomt.' Hij glimlacht fijntjes.

Als ik later weer in de trein zit, spookt het zinnetje nog door mijn hoofd. Ik peuter een pepermuntje uit het rolletje dat hij me nog gauw even bij het

afscheid in de hand drukte, en staar uit het raam naar het voorbij flitsende Gelderse landschap. Ik heb het gevoel een wereldreis gemaakt te hebben.

Collection

De zeefdruk van de '500 jaar Friesland' postzegel was bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet gereed en de afbeelding hiernaast kan enigszins afwijken van de uiteindelijke druk.

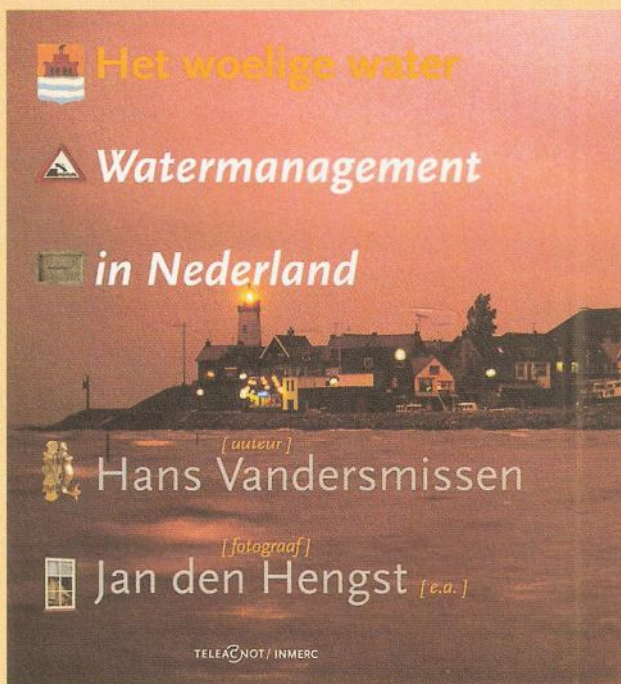
Gesigioneerde en genummerde zeefdruk Vormgever Jaap van Triest maakte voor zijn ontwerp van de postzegel '500 jaar Friesland' gebruik van een kaart van Friesland, die door cartograaf Zacharias Heyns in 1598 werd gemaakt. Van het postzegelontwerp wordt een schitterende zeefdruk gemaakt in een oplage van 500 exemplaren. Speciaal voor de Verzamel-service zal Jaap van Triest deze unieke zeefdruk nummeren en signeren. De zeefdruk heeft een formaat van maar liefst 50 x 40 centimeter en is afgedrukt op hoogwaardig kwaliteitspapier. De unieke zeef-

druk is te koop voor slechts f 75,00. De bestellingen voor deze gesigioneerde zeefdruk zullen in volgorde van binnenkomst worden verwerkt!

Zeefdruk 500 jaar Friesland f 75,00

Bestelnummer: 698011

Nederland en het water vormen een onverbrekelijke twee-eenheid. 'Denkend aan Holland' zien we onvermijdelijk water: brede rivieren en rechte kanalen, plassen, meren en polders, duinen, dijken en dammen, de zee. Nederland is een land van dijkbouwers, baggeraars, zeevaarders en handelslui, die in de onderbouw van de basisschool al twee zwemdiploma's hebben.

Het woelige water vertelt in woord en beeld over de verwevenheid van Nederland en water; over de eeuwenoude nog steeds voortdurende strijd met water én over de afhankelijkheid van water. Aan bod komen vroege en moderne verdedigingswerken tegen water, droogmakerijen, waterschappen, scheepvaart, visserij, havenontwikkeling, maar ook riolering, drinkwatervoorziening en, last but not least, waterrecreatie.

Het boek is rijk geïllustreerd met zowel historisch materiaal (prachtige oude prenten, schilderijen en kaarten) als hedendaagse fotografie.

Bovendien bevat dit boek de postzegels van Nederland Waterland afgestempeld op de dag van uitgifte.

Het woelige water f 49,95

Bestelnummer: 698010

